

upotřebení auta nebo jinak, proti žalobci uplatňovala. Dodati jest vzhledem ke tvrzení dovolatele ve sporu, na němž ještě v dovolání trvá, že koupě automobilu ujednaná s Marií B-ovou byla koupí na oko a že šlo vlastně o koupi Emila B-a, že netřeba se s tímto tvrzením blíže zabývat, neboť, jak sám dovolatel uvádí, není s to toto tvrzení prokázat a také tvrzení to ve sporu prokázáno nebylo.

Čís. 12155.

Žaloba o náhradu škody ze zločinu promlčuje se teprve ve třiceti letech jen, jde-li o nárok na náhradu škody proti tomu, kdo se dopustil zločinu, nikoliv, jde-li o náhradu škody proti tomu, kdo, nemaje podílu na zločinu, ručí jen (§ 1313 a násl. obč. zák.) za škodu ze zločinu jiného.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1932, Rv I 1475/31.)

Žalobce domáhal se na žalované záložně náhrady škody, již prý mu způsobil úředník záložny zločinným jednáním, a vyvozoval ručení žalované z předpisu § 1315 obč. zák. Žalovaná záložna vznesla proti žalobnímu nároku námitku promlčení, ježto žalobce zvěděl o škodě nejpozději v roce 1924. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Jádrem odvolání je otázka, zda se žaloba o odškodnění vznesená proti osobě, která ručí podle ustanovení §§ 1313 až 1316 obč. zák. za škodu způsobenou zločinným jednáním jiné osoby, promlčuje ve třech či ve třiceti letech. Prvý soud hájí názor, že se žaloba o náhradu škody, která vzešla zločinem, promlčuje ve třiceti letech jen, když se zločinu dopustil ten, na němž se náhrada škody vymáhá, a dovozuje první soud, že se žalovaná jako právnická osoba sama zločinu dopustiti nemohla, že by tu tedy byla jen její zodpovědnost podle § 1315 obč. zák., že však trestní řízení proti Josefu N-ovi zahájené na trestní oznámení žalobce bylo podle § 90 tr. ř. zastaveno, že proto žalovaná strana není ani podle § 1315 obč. zák. zodpovědna, ježto zločin musí prý býti pravoplatně prokázán rozsudkem trestního soudu, poněvadž prý civilní soud zjištění to činiti nemůže. S tímto posléz uvedeným míněním prvního soudu nelze ovšem souhlasiti, neboť podle § 268 c. ř. s. jest soudce civilní vázán obsahem pravoplatného odsuzujícího nálezu trestního soudu jen tehdy, závisí-li rozhodnutí sporu na důkazu a na připočtení trestného činu. O tom, zda škoda vzešla ze zločinu, může, nenastalo-li odsouzení soudem trestním pro zločin, rozhodnuto býti i soudem civilním, neboť soudce civilní může si za účelem rozhodnutí o náhradě škody utvořiti úsudek o otázce prejudiciální, třeba by rozhodování o otázce té do jeho kompetence nespadlo (srov. Randovo dílo »Die Schadenersatzpflicht« str. 234, Ehrenzweig IV. str. 76 a Sedláček III. str. 44). Pokud jde o shora zmíněnou otázku samu, tu se podle § 1489 obč. zák. promlčuje každá žaloba o náhradu škody zásadně ve třech letech od doby, co se poškozený dověděl jednak o škodě, jednak o osobě škůdcově; má-li však delikt náležitosti zločinu — což však nemusí býti trestním soudem konstatováno — promlčuje se ve třiceti letech. Spornou je ovšem otázka, zda tato třicetiletá promlčecí doba platí nejen proti zlo-

činci samému, nýbrž i proti osobě, která ručí bez vlastního zavinění za poškozující jednání zločincovo. Posléz uvedené stanovisko hájí Randa ve svém shora citovaném díle »Die Schadenersatzpflicht« na str. 260, míně, že, má-li míti ručení za třetí osoby plnou cenu, musí se týkati i trvání doby a nesmí zaniknouti dříve, než povinnost třetí osoby k náhradě. Než sám Randa ve svém díle poukazuje na opačný názor judikatury (rozh. ze dne 5. března 1871 čís. 4345 sb.) a novější literatura (srov. Ehrenzweig IV. str. 76) zastává názor, že třicetiletá promlčecí doba platí jen, když žaloba čelí proti zločinci samému, a že ten, kdo bez vlastního zavinění spoluručí za škodu, může se dovolávati kratšího tříletého promlčení. K tomuto názoru přikloňuje se i soud odvolací, ježto ustanovení § 1489 obč. zák. jest co do třicetileté doby promlčecí vykládati zajisté restriktivně jen v poměru ke zločinci samému, nikoli také v poměru k osobám, které za zločinné jednání pachatele spoluručí. V souzeném případě zjistil první soud, že žalobce o své tvrzené škodě, kterou uplatňuje v této rozepři, zvěděl nejpozději v roce 1924 a rovněž tak i o osobě škůdcově. Zjištění to odvolatel ani nenapadá, a proto soud odvolací musí zjištění to položit za základ svému rozhodnutí (§ 498 c. ř. s.). Za tohoto stavu věci posoudil první soud rozepři po stránce právní zcela správně, zamítнув k námitce promlčení žalobu, následkem čehož je neodůvodněna i výtka neúplnosti řízení, kterou odvolatel shledával právě v tom, že první soud následkem mylného právního posouzení nepovažoval za nutné připustiti a prováděti nabídnuté důkazy.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolací soud je rovněž jako soud odvolací toho názoru, že výjimečné ustanovení § 1489 obč. zák., podle něhož se žaloba o náhradu škody, vznikla-li škoda ze zločinu, nepromlčuje ve třech, nýbrž teprve ve třiceti letech, platí jen, jde-li o nárok na náhradu škody proti tomu, kdo se zločinu dopustil, nikoli, jde-li o náhradu škody proti tomu, kdo, nemaje podílu na zločinu, ručí jen (§§ 1313 a násl. obč. zák.) za škodu ze zločinu jiného. Jest tudíž žalobní nárok, ježto je uplatňován teprve po více než třech letech po vzniku škody a po nabytí vědomosti o škůdci promlčen, a byl z toho důvodu právem k námitce žalované strany zamítnut.

Čís. 12156.

Odpůrčí nárok.

Nelze se domáhati bezúčinnosti postupní smlouvy mezi osobami, z nichž žádná není odporovatelovým dlužníkem.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1932, Rv I 1545/31.)

Dlužníkem žalobcovým byl Karel H., manžel spolužalované Marie H-ové, a syn spolužalovaných manželů Josefa a Anny H-ových. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce, by 1. postupní smlouva ze dne 28.